

V Bruseli 7. 6. 2016
COM(2016) 385 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, EURÓPSKEJ RADE,
RADE A EURÓPSKEJ INVESTIČNEJ BANKE**

**o vytvorení nového rámca partnerstva s tretími krajinami v rámci európskej migračnej
agendy**

Oznámenie o vytvorení nového rámca partnerstva s tretími krajinami v rámci európskej migračnej agendy

Napriek zvýšenej snahe EÚ dochádza denne k úmrtiam v Stredozemnom mori. Európa v súčasnosti zažíva bezprecedentné migračné toky spôsobené geopolitickými a ekonomickými faktormi, ktoré budú pretrvávať a možno sa v nasledujúcich rokoch ešte zosilnejú; ide skutočne o celosvetový problém s viac než 60 miliónmi vysídlených osôb na celom svete. Tieto podmienky ďalej zhoršujú bezohľadní prevádzачi, ktorí sa usilujú profitovať zo zúfalstva zraniteľných ľudí. Európa má povinnosť reagovať a riešiť osud migrantov a utečencov, ukázať svojim občanom, že migráciu, aj keď dosahuje rozmery, ktoré dnes vidíme, možno riadiť udržateľným spôsobom. V tomto oznámení sa vysvetľuje, ako vonkajšia činnosť EÚ pomôže dosiahnuť tieto ciele.

Odkedy bola pred rokom prijatá európska migračná agenda¹, sa už veľa urobilo, a to aj za hranicami EÚ. Státisíce osôb boli zachránené na mori. Na samite vo Vallette, ktorý sa konal v novembri 2015, sa otázky migrácie stali stredobodom vzťahov EÚ s africkými krajinami. Vo vyhlásení EÚ a Turecka boli stanovené nové spôsoby, ako zaviesť poriadok do migračných tokov a zachrániť životy. Jeho vplyv bol okamžitý. S cieľom zabezpečiť nevyhnutnú pomoc nové finančné nástroje EÚ pomáhajú vytvárať lepšiu budúcnosť doma pre tých, ktorí by inak boli ochotní riskovať svoj život na nebezpečnej ceste do Európy. Tieto akcie dokazujú ochotu EÚ riešiť špecifické migračné výzvy, ale aj dlhodobé faktory, ktoré sú hybnou silou migrácie.

Treba však urobiť oveľa viac. EÚ stále čelí humanitárnej kríze. Tretie krajiny a partneri EÚ hostia milióny utečencov, z ktorých sú mnohí maloletí bez sprievodu a ktorí boli nútení opustiť svoje domovy², ako aj ekonomickí migranti, ktorí sa usilujú dostať do Európy. Správy naznačujú, že v Líbyi sa dnes nachádzajú desaťtisíce migrantov, ktorí hľadajú spôsoby, ako sa dostať do EÚ, a denne ich prichádza čoraz viac.

Aby EÚ mohla reagovať primerane, musí využiť všetky dostupné prostriedky a stanoviť jasné priority a merateľné ciele. Nástrojmi rozvojovej a susedskej politiky by sa malo posilniť budovanie kapacít na miestnej úrovni vrátane kapacít v oblasti kontroly hraníc, azylu, boja proti prevádzачstvu, ako aj úsilie o opätovné začlenenie. Všetky subjekty – členské štáty, inštitúcie EÚ a kľúčové tretie krajiny – musia spolupracovať v partnerstve s cieľom zaviesť poriadok do migračných tokov. Zároveň treba riešiť základné príčiny neregulárnej migrácie a násilného vysídľovania uplatňovaním udržateľných, strednodobých a dlhodobých politík a lepším využívaním existujúcich postupov a programov. Všetka táto práca sa musí uskutočňovať za podmienok plného dodržiavania medzinárodného práva a základných práv. Toto je základná myšlienka nového rámca partnerstva.

Tento rámec partnerstva by mal zvýšiť podporu pre ľudí nachádzajúcich sa v núdzovej situácii vo svojich krajinách pôvodu a tranzitu. Mal by pomôcť vytvoriť bezpečné a udržateľné prijímacie kapacity a dlhodobé vyhliadky v blízkosti domova pre utečencov a ich rodiny v tretích krajinách, ktoré sú vystavené migračným tlakom. Musí vytvoriť skutočnú perspektívu presídľovania do EÚ na odradenie od neregulárnych a nebezpečných ciest. Základným prvkom toho je ucelená, dôveryhodná a účinná politika návratu štátnych príslušníkov tretích krajín neoprávnene sa zdržiavajúcich na území členských štátov, ktorá plne rešpektuje ľudské práva a dôstojnosť dotknutých osôb, ako aj zásadu *zákazu vrátenia alebo vyhostenia*. Pomoc a politika EÚ by mali byť prispôbené dosahovaniu konkrétnych výsledkov na zastavenie toku neregulárnych migrantov, EÚ by však mala byť pripravená poskytnúť väčšiu podporu tým krajinám, ktoré vynakladajú najviac úsilia, ale v prípade potreby neváhať použiť aj negatívne stimuly.

¹ COM(2015) 240 final z 13. mája 2015.

² Napríklad Turecko, Libanon a Jordánsko hostia približne 5 miliónov utečencov zo Sýrie, Irán poskytuje útočisko viac než 2 až 3 miliónom Afgancov, v Tunisku žije 1 milión Líbyjčanov a jednotlivé krajiny v oblasti Afrického rohu už mnoho rokov poskytujú útočisko viac ako pol miliónu osôb.

Nový rámec partnerstva ako taký nielen pomôže reagovať na bezprostredné krízové situácie okamžitými a merateľnými výsledkami, ale zároveň položí základy pre posilnené partnerstvo s krajinami pôvodu, tranzitu a určenia, ktoré spočíva na dobre riadenej migračnej politike a politike v oblasti mobility.

1. ZÍSKANÉ POZNATKY

Posolstvo, že otázky migrácie sa teraz nachádzajú na vrchole priorít vonkajších vzťahov EÚ, zatiaľ nebolo odovzdané partnerom, resp. prijaté partnermi v plnom rozsahu. Je dôležité, aby sa v úzkej spolupráci so všetkými členskými štátmi našim partnerom jasne naznačilo, že riešenie neregulárnej migrácie a nekontrolovaného pohybu osôb je prioritou pre Úniu ako celok. Hoci počas dialógov na vysokej úrovni, ktoré riešia kľúčové záujmy EÚ a jej partnerov, boli prijaté konkrétne politické záväzky a prvé praktické kroky na zlepšenie spolupráce, treba ešte veľa urobiť, najmä v oblasti návratu a readmisie.

Na pokrok v rámci európskej migračnej agendy sú potrebné pravidelné operatívne kroky a týždenné kontakty

Dialógy na vysokej úrovni³ a revidovaná **Európska susedská politika**⁴ preniesli ťažisko pozornosti na vzťahy s kľúčovými krajinami v oblasti migrácie. Na **stretnutí lídrov západného Balkánu** v októbri 2015⁵ bol zavedený systém pravidelného a štruktúrovaného dialógu, výmeny informácií a spolupráce medzi krajinami v regióne, v rámci ktorého EÚ priamo podporuje konkrétne potreby. Takáto každodenná spolupráca by mohla byť prispôbena aj na iné dôležité migračné trasy, napríklad s cieľom posilniť operačné vykonávanie rabatského a chartúmskeho procesu v Afrike. **Samit vo Vallette** spolu s nadväzujúcim akčným plánom obsahujúcim 16 prioritných iniciatív vytvára rámec pre zdieľanú zodpovednosť s dôrazom na to, že EÚ a africké krajiny musia pracovať v duchu partnerstva. Tento akčný plán sa musí teraz premeniť na výsledky. Intenzita procesu realizácie sa musí zvýšiť.

Na to, aby sa prejavil skutočný vplyv, sa EÚ nemôže spoliehať iba na svoj súbor migračných nástrojov

Jadrom **vyhlásenia EÚ a Turecka** z 18. marca bolo prepojenie riadenia migrácie na oboch stranách Egejského mora, s bezprecedentnou mierou spolupráce **medzi EÚ a jedným vonkajším partnerom**. V plnom súlade s právom EÚ a medzinárodným právom bolo cieľom odstrániť motiváciu na vyhľadávanie neregulárnych trás. Spolu s prácou NATO a Frontexu malo vykonávanie vyhlásenia vrátane readmisie všetkých prichádzajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín bezprostredný vplyv na cesty z Turecka do Grécka⁶. Ukázalo sa, že medzinárodná spolupráca môže uspieť – pri záchrane životov na mori a narušení obchodného modelu prevádzačov⁷. Dosiahlo sa to prostredníctvom finančnej pomoci, možností presídlenia, perspektív v oblasti víz a prebiehajúcich prístupových rokovaní. Hoci každá krajina je iná a vyhlásenie EÚ a Turecka odráža osobitné okolnosti, jej prvky

³ Za účasti orgánov viacerých krajín sa konali dialógy na ministerskej úrovni. Väčšinu dialógov viedla vysoká predstaviteľka/podpredsedníčka Komisie a Komisia, a v niektorých prípadoch členské štáty v mene EÚ ako celku. V tejto súvislosti ministri Nemecka, Francúzska a Holandska navštívili niektoré tretie krajiny. Ďalšie údaje sú uvedené v prílohe 2.

⁴ JOIN(2015) 50 final. V súčasnosti existujú zmluvné projekty v rámci ESP a krajín zapojených do procesu rozširovania v hodnote 1,2 miliardy EUR na podporu utečencov a hostiteľských spoločností, od riadenia migrácie cez sociálno-ekonomický rozvoj až po vzdelávanie.

⁵ COM(2015) 676 final z 15. decembra 2016.

⁶ COM(2016) 231 final z 20. apríla 2016. Klesajúci trend pokračoval (priemerný týždenný počet osôb prichádzajúcich z Turecka do hotspotov na gréckych ostrovoch sa v období od 9. do 29. mája 2016 pohyboval okolo 300).

⁷ Zintenzívnenie spolupráce na základe vyhlásenia medzi EÚ a Tureckom viedlo k výraznému zvýšeniu aktivity tureckých orgánov: v apríli 2016 bolo zadržaných 124 prevádzačov migrantov. Turecko okrem toho vyslalo styčného dôstojníka do Europolu. Vo Viedni bol otvorený spoločný operačný úrad aj pre západný Balkán s cieľom vymieňať si spravodajské informácie a hostiť vyšetrovateľov pracujúcich na spoločných operáciách proti prevádzačom.

môžu podnietiť spoluprácu s inými kľúčovými tretími krajinami a poukazujú na kľúčové páky, ktoré treba aktivovať.

Finančná pomoc sa musí zvýšiť

EÚ a jej členské štáty sú najväčším svetovým poskytovateľom rozvojovej a humanitárnej pomoci; narastá ich finančný príspevok na okamžitú humanitárnu pomoc utečencom a zvyšuje sa štrukturálny charakter podpory pre migráciu. EÚ má dlhú tradíciu **podpory utečencov a osôb vysídlených v rámci krajiny a hostiteľských komunit**, napríklad v Africkom rohu a oblasti Čadského jazera (Keňa, Somálsko, Uganda, Etiópia a Sudán)⁸. Rozsah globálnych potrieb si však vyžaduje väčší dôraz na cielenejšie zameranie a zvýšenú účinnosť, pričom investície, ktoré majú skutočný vplyv na migráciu, musia byť prispôsobené potrebám a okolnostiam jednotlivých krajín. Komisia vytýčila svoju strategickú víziu, ako môže vonkajšia činnosť EÚ **posilniť odolnosť a samostatnosť násilne vysídlených ľudí**⁹ čo najbližšie ku krajine pôvodu utečencov. Okamžitá **humanitárna pomoc sýrskym utečencom v Sýrii** prekročila od začiatku krízy 1 miliardu EUR, pričom ide o časť celkového záväzku EÚ vo výške 6 miliárd EUR v rámci humanitárnej, rozvojovej a stabilizačnej pomoci. Celkový príspevok EÚ a jej členských štátov, prisľúbený na **londýnskej konferencii „Podpora Sýrii a regiónu“**, ktorá sa konala vo februári, presiahol 7,15 miliardy EUR, čo predstavuje vyše 70 % všetkých prisľubov, takže politickou úlohou je teraz splniť tento záväzok.

Inovačné nástroje, ktoré poskytujú cieleňú podporu

Regionálny trustový fond EÚ v reakcii na sýrsku krízu sa usiluje riešiť potrebu dlhodobej odolnosti sýrskych utečencov v susedných krajinách, ako aj podporu hostiteľských komunit, pokiaľ ide o vzdelávanie, obživu a zdravie¹⁰. V rámci **núdzového trustového fondu EÚ pre Afriku** s počiatočným prídelením 1,88 miliardy EUR boli prijaté rozhodnutia o projektoch pre región Sahel/oblasť Čadského jazera a Africký roh¹¹ vo výške viac než 750 miliónov EUR na tvorbu pracovných miest a podporu odolnosti s dôrazom na najzraniteľnejšie skupiny. **Nástroj pre utečencov v Turecku**¹² kombinuje okamžitú aj štrukturálnu podporu v celkovej výške 3 miliardy EUR v rokoch 2016 – 2017. Takmer 200 miliónov EUR na pomoc utečencom a hostiteľským komunitám už bolo určených a zmluvne zabezpečených s krátkodobým cieľom, že sa do konca júla uzatvorí zmluva v celkovej výške 1 miliardy EUR¹³. Ďalšie 3 miliardy EUR sa poskytnú do konca roku 2018 za predpokladu, že sa plne vyčerpajú počiatočné pridelené prostriedky a dodržia všetky záväzky.

Potreba operatívnych krokov v boji proti prevádzaniu migrantov

V zásade je kľúčom k dosiahnutiu tohto cieľa narušenie obchodných modelov prevádzачov a dôveryhodné a účinné návraty. Okrem toho je potrebná operačná spolupráca zameraná proti prevádzачom. Spolupráca v rámci **trasy vedúcej cez západné Stredozemie/Atlantik** už dávnejšie účinne funguje a naďalej slúži ako vzor pre partnerstvo. V **Egejskom mori a strednej časti Stredozemia** agentúra Frontex spolupracuje s NATO a operáciou EU NAVFOR MED SOPHIA, čo

⁸ Pozri prílohu 3 – Príklady hlavných prebiehajúcich činností financovaných EÚ.

⁹ COM(2016) 234 final z 26. apríla 2016.

¹⁰ Z celkovej sumy 733 miliónov EUR bolo v roku 2015 a 2016 schválených 427,5 milióna EUR, pričom je zmluvne zabezpečených 200 miliónov EUR a vyplatených 96 miliónov EUR, a v júni 2016 sa plánuje schválenie ďalších 267 miliónov EUR s tým, že ďalších 38,5 milióna EUR zostane otvorených na prípadné nové príspevky.

¹¹ Spolu s ďalšími prostriedkami vo výške 150 miliónov EUR uvádzaných v položke pre región Sahel a severnú Afriku a naplánovaných na jún.

¹² Tento nástroj bol zriadený v novembri 2015 v nadväznosti na spoločný akčný plán EÚ a Turecka. Ďalšie údaje sú uvedené v prílohe 4.

¹³ Medzi hlavné priority, na ktoré sa tento nástroj zameria v súčasnom a strednodobom horizonte, patrí humanitárna pomoc, riadenie migrácie, vzdelávanie, zdravotníctvo, infraštruktúra obcí a sociálno-ekonomická podpora. V apríli bolo schválené osobitné opatrenie vo výške 60 miliónov EUR s cieľom pomôcť navrátilcom zabezpečením prístrešia, potravín a zdravotnej starostlivosti.

spája ich rôzne úlohy v oblasti riadenia migrácie, zhromažďovania spravodajských informácií o prevádzach, výmeny informácií, koordinácie a spolupráce pri vyloďovaní utečencov¹⁴. V tomto by sa malo ďalej pokročiť v strednej časti Stredozemia výmenou poznatkov v reálnom čase a zavedením spoločného posudzovania rizika hrozieb pre námornú bezpečnosť a bezpečnosť hraníc – prácou, ktorá by mohla zahŕňať aj taliansku operáciu „Mare sicuro“.

Činnosť v rámci **operácie EU NAVFOR MED SOPHIA** viedla k zatknutiu 71 podozrivých prevádzach a neutralizácii 129 plavidiel, ktoré sa používajú na prevádzanie migrantov. Zabránenie ďalším stratám na životoch na mori zostáva základnou a právne záväznou činnosťou tejto operácie, vďaka ktorej bolo dosiaľ priamo zachránených 14 857 osôb. Ďalších 31 096 osôb zachránili iní s podporou uvedenej operácie. Výmena informácií sa ukázala ako mimoriadne dôležitá, čo by sa mohlo ďalej rozvíjať posilnením väzieb medzi operáciou EU NAVFOR MED a Európskym strediskom pre boj proti prevádzach v Europole. Rada sa dohodla na predĺžení operácie o jeden rok a pridávajú sa dve ďalšie podporné úlohy. Zahŕňalo by to činnosti ako vytváranie kapacít, školenie líbyjskej pobrežnej stráže a námorníctva a uplatňovanie zbrojného embarga OSN na mori na základe novej rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN.

Význam účinného riadenia migrácie v rámci Európy pre účinnú politiku mimo Európy

Skúsenosti ukázali, že migračná politika vnútri aj mimo Únie má priamu súvislosť. Realita na všetkých migračných trasách v uplynulom roku bola taká, že keď sa už zdalo, že riadenie hraníc a migrácie zlyháva, stalo sa to motivačným faktorom. Dôveryhodné opatrenia v rámci EÚ – zabrániť prevádzach a neregulárnemu vstupu a dokázať, že existujú aj legálne cesty – sú mimoriadne dôležité pre dosiahnutie našich vonkajších cieľov.

Európska pohraničná a pobrežná stráž¹⁵ zabezpečí konzistentnosť a spoľahlivosť na vonkajších hraniciach, najmä v čase veľkého tlaku, pričom kľúčovou otázkou bude bezpečnosť. Reformovaným **spoločným európskym azylovým systémom**¹⁶ sa vylepší doterajší systém, ktorý nebol schopný efektívne zvládnuť ľudí, ktorí fakticky ignorovali predpisy a vycestovali do krajiny svojho výberu. Obnovenie poriadku v týchto oblastiach výrazne zníži motiváciu na neregulárny vstup, ale bude si tiež vyžadovať dostatočné finančné prostriedky EÚ na vyjadrenie spoločnej zodpovednosti. Účinné opatrenia v oblasti boja proti **prevádzaniu migrantov**¹⁷ vnútri EÚ – ktorých centrom je nové Európske stredisko pre boj proti prevádzach v Europole – sú nevyhnutným predpokladom úspešnej praktickej spolupráce s tretími krajinami.

EÚ musí okrem obmedzenia možností neregulárneho vstupu takisto zabezpečiť spôsoby¹⁸, ako sa ľudia môžu dostať do EÚ legálne – či majú požiadať o medzinárodnú ochranu alebo si hľadať pracovné, vzdelávacie, výskumné alebo investičné príležitosti¹⁹.

2. RÁMEC PARTNERSTVA – NOVÁ KOMPLEXNÁ SPOLUPRÁCA S TRETÍMI KRAJINAMI V OBLASTI MIGRÁCIE

Vonkajší migračný tlak je „nová realita“ tak pre EÚ, ako aj pre partnerské krajiny. Táto situácia si vyžaduje koordinovanejší, systematickejší a štruktúrovanejší prístup s cieľom maximalizovať synergie

¹⁴ Napríklad v októbri 2015 objavila agentúra Frontex niekoľko plavidiel s migrantmi využitím kombinácie systémov hlásenia lodí a satelitného snímania, ktoré zorganizovala agentúra Frontex v spolupráci s Európskou námornou bezpečnostnou agentúrou (EMSA) a Satelitným strediskom EÚ. Bolo zachránených 350 migrantov na štyroch lodiach.

¹⁵ COM(2015) 671 final z 15. decembra 2015.

¹⁶ COM(2016) 270 final zo 4. mája 2016.

¹⁷ V akčnom pláne EÚ proti prevádzaniu migrantov sa určuje spolupráca s krajinami tranzitu a pôvodu ako kľúčová priorita [COM(2015) 285 final z 27. mája 2015].

¹⁸ V tomto duchu sa reforma modrej karty predložená 7. júna 2016 [COM(2016) 378] zameriava na prilákanie vysokokvalifikovaných migrantov na trh práce EÚ.

¹⁹ V rámci revidovanej európskej susedskej politiky to bola dôležitá téma, ktorá ukázala uprednostňované možnosti pre štátnych príslušníkov krajín ESP ochotných prehliť spoluprácu s EÚ v oblasti migrácie.

a vzájomné pôsobenie vnútorných a vonkajších politík Únie. Aby bol tento prístup úspešný, musí vyjadrovať záujmy EÚ aj záujmy našich partnerov, stanovovať jasné ciele a jasný spôsob dosiahnutia týchto cieľov v podobe pozitívnej spolupráce všade, kde je to možné, ale aj využívanie pák tam, kde je to potrebné. Takýto prístup sa premietne do dohôd, ktoré budú začlenené do existujúcich a budúcich procesov a partnerstva.

Krátkodobé ciele dohôd:

- zachraňovať životy v Stredozemnom mori;
- zvýšiť mieru návratov do krajiny pôvodu a tranzitu;
- umožniť migrantom a utečencom zostať blízko svojho domova a predísť tomu, aby podnikli nebezpečné cesty.

Spoločne s kľúčovými partnermi by sa mali prijať okamžité opatrenia v nasledujúcich oblastiach, v ktorých by sa mali stanoviť špecifické a merateľné ciele:

- spoločne s kľúčovými partnermi zlepšiť legislatívny a inštitucionálny rámec v oblasti migrácie;
- poskytovať konkrétnu pomoc na budovanie kapacít na riadenie hraníc a migrácie vrátane zabezpečenia ochrany utečencov;
- zvýšiť mieru návratu a readmisie uprednostňovaním dobrovoľných návratov a zameraním sa na reintegráciu;
- zastaviť neregulárne migračné toky a zároveň ponúkať legálne spôsoby migrácie vrátane väčšieho úsilia v oblasti presídlenia.

V dlhodobom horizonte by EÚ mala naďalej zvyšovať svoje úsilie o riešenie základných príčin neregulárnej migrácie a núteného vysídľovania a poskytovať podporu na budovanie kapacít hostiteľských komunit a príslušných inštitúcií. Dohody budú využívať synergie všetkých politík, iniciatív a procesov, ktoré sú zamerané na riešenie dlhodobých cieľov, ako sú napríklad politické, sociálne, hospodárske a environmentálne faktory, ktoré predstavujú základné príčiny (a to aj uľahčovaním hospodárskych, sociálnych a kultúrnych investícií diaspóry v krajine pôvodu).

Konečným cieľom rámca partnerstva je súdržná a cielená angažovanosť, v rámci ktorej Únia a jej členské štáty konajú koordinovane vďaka spoločným prostriedkom, nástrojom a pákam s cieľom dosiahnuť komplexné partnerstvá (dohody) s tretími krajinami v záujme lepšieho riadenia migrácie pri plnom rešpektovaní našich humanitárnych záväzkov a záväzkov v oblasti ľudských práv.

Na to, aby sa táto zmena udiala, sa musí zapojiť celá škála politík a nástrojov vonkajších vzťahov EÚ. Znamená to zmenu prístupu a nové myslenie s kombinovaním pozitívnych a negatívnych stimulov, ako aj využitie všetkých pák a nástrojov. Je zrejmé, že k dosiahnutiu našich priorít musíme byť pripravení prispôsobiť naše programovanie z hľadiska dvojstranných vzťahov a financovania.

Dohody budú hlavnými zložkami celkových vzťahov medzi EÚ a tretími krajinami pôvodu alebo tranzitu migrantov. Tieto vzťahy sa budú riadiť schopnosťou a ochotou krajín spolupracovať v oblasti riadenia migrácie, najmä pokiaľ ide o účinné predchádzanie neregulárnej migrácii a readmisii neregulárnych migrantov.

Rôzni partneri čelia rozdielnym výzvam a rôznym situáciám. Dohody by to mali plne zohľadňovať. Krajiny pôvodu potrebujú pomôcť ľuďom pri hľadaní obživy a stability v ich rodnej krajine a riadiť migráciu na miestnej úrovni. Tranzitné a hostiteľské krajiny čelia akútnemu tlaku poskytnúť humanitárnu pomoc a služby pre migrantov a utečencov, podporiť hospodársku udržateľnosť migrantov, utečencov a hostiteľských komunit a zamerať sa na zločinecké siete zapojené do prevádzania ľudí a obchodovania s nimi s cieľom predchádzať neregulárnym migračným tokom.

Osobitná pozornosť by sa mala venovať budovaniu kapacít na posilnenie kapacít v oblasti riadenia migrácie.

Zabezpečenie návratu, readmisie a reintegrácie

Účinné politiky návratu, readmisie a reintegrácie pre osoby, ktoré nespĺňajú podmienky na poskytnutie ochrany, sú nevyhnutnou súčasťou boja proti neregulárnej migrácii a pomáhajú odradiť ľudí od toho, aby riskovali svoje životy. Zvýšenie miery návratu povedie k narušeniu obchodného modelu prevádzáčov, takže si ľudia uvedomia, že zaplatenie veľkých súm peňazí s cieľom dostať sa do EÚ v nebezpečných podmienkach nie je hodné tohto rizika²⁰. Zvýšenie miery návratov sa znásobí, ak sa navyše vytvoria zákonné cesty do EÚ.

Nevyhnutným predpokladom toho je účinnosť systému EÚ v oblasti návratu, počnúc vykonávaním akčného plánu v oblasti návratu²¹. Musí sa však vynaložiť viac úsilia, pretože tretie krajiny sa často zdráhajú spolupracovať v oblasti readmisie a návratu. Pokiaľ ide o **krajiny pôvodu** neregulárnych migrantov, je potrebná spolupráca s cieľom pomôcť uľahčiť zisťovanie totožnosti²² a readmisiu ich štátnych príslušníkov, a ponúknuť podporu pri reintegrácii navrátilcov, najmä však ďalej posilňovať schopnosť riadenia a poskytovania služieb. Rovnako dôležitá je aj zvýšená spolupráca s **tranzitnými krajinami**, keďže tieto sú väčšmi zodpovedné za zvládnutie neregulárnych migračných tokov a majú silnejšie stimuly na zlepšenie riadenia hraníc, najmä ak sú povinné znovu prijať neregulárnych migrantov, ktorí prekročili ich územie.

Doterajšie skúsenosti s dialógmi s partnerskými krajinami ukázali značný rozdiel medzi očakávaniami a výsledkami v oblasti návratu a readmisie.

Konkrétne a merateľné zvýšenie počtu a miery návratu a readmisie by malo byť teraz cieľom EÚ. Preto nevyhnutnou súčasťou akejkoľvek dohody bude spoločným úsilím prispieť k práci v oblasti návratu a readmisie. Cieľom dohôd bude aj úsilie zvýšiť účinnosť a udržateľnosť procesu návratu a poskytnúť primeranú finančnú pomoc readmitujúcim krajinám, a najmä spoločenstvám, ktoré budú reintegrovať navrátilcov. Partnerské krajiny by mali využívať aj pomoc EÚ v oblasti dobrovoľného návratu a reintegrácie (v spolupráci s Medzinárodnou organizáciou pre migráciu).

S cieľom zabezpečiť, aby tretie krajiny plnili svoje záväzky týkajúce sa readmisie svojich štátnych príslušníkov, musia byť prioritne zabezpečené tieto prvky:

- zameranie sa na krajiny pôvodu, čo by uľahčilo aj spoluprácu v oblasti readmisie s krajinami tranzitu;
- koordinované a súdržné zosúladenie činnosti EÚ a členských štátov v oblasti readmisie, kde je prvoradou prioritou dosiahnuť rýchle a operatívne zabezpečenie návratov a nie nevyhnutne uzavretie formálnych readmisných dohôd²³;
- uľahčenie zisťovania totožnosti neregulárnych migrantov s cieľom ich readmisie posilnením schopnosti tretích krajín zabezpečiť riadne fungujúce civilné registre a digitalizáciu odtlačkov prstov a biometrických údajov, ako aj budovanie kapacít v oblasti riadenia hraníc a migrácie;
- zintenzívnenie iniciatív asistovaného dobrovoľného návratu a reintegrácie na trase s cieľom pomôcť krajinám tranzitu pri vracaní štátnych príslušníkov tretích krajín do ich krajiny

²⁰ Smernica o návrate stanovuje kľúčové bezpečnostné záruky, aby sa zabezpečilo, že operácie návratu budú humánne a že budú dodržané práva migrantov vrátane dodržiavania zásady zákazu vyhostenia alebo vrátenia, účinnej nápravy, rešpektovania celistvosti rodiny, najlepšieho záujmu detí a osobitných potrieb zraniteľných osôb.

²¹ COM(2015) 453 final z 9. septembra 2015.

²² Prebiehajú diskusie s príslušnými krajinami v Afrike o organizácii návštev do EÚ s cieľom pomôcť pri zisťovaní totožnosti ľudí. Štyri krajiny sa už zaviazali, že zorganizujú takéto návštevy.

²³ Ako vzor by mali slúžiť nedávne príklady zapojenia EÚ do partnerstva s členskými štátmi v západnej a východnej Afrike, ako aj v Ázii.

pôvodu vždy, keď je to možné, vrátane podpory regionálnej spolupráce medzi krajinami pôvodu a tranzitnými krajinami, zameranej na boj proti neregulárnej migrácii;

- ochota partnerských krajín používať osobitný preukaz EÚ pre operácie v oblasti návratu.

Splnenie cieľov dohôd: lepšia súdržnosť a koordinácia medzi EÚ a členskými štátmi

Účinný prístup k tretím krajinám si vyžaduje nielen **individuálny prístup, ale aj spoločný a lepšie koordinovaný prístup medzi všetkými aktérmi EÚ a členskými štátmi**. EÚ môže dosiahnuť lepšie výsledky len vtedy, keď bude vystupovať jednotne.

Nedávno EÚ začala skúšať nový prístup k vybraným tretím krajinám. S cieľom prispieť k dialógom na vysokej úrovni sa s členskými štátmi prerokovali **balíky pre jednotlivé krajiny** určené pre 16 prioritných krajín²⁴, ktorých účelom je zmapovať rozličné záujmy a zoznam nástrojov a stimulov dostupných na úrovni EÚ s cieľom posilniť spoluprácu v oblasti migrácie vrátane návratu a readmisie. Vybrané tretie krajiny by si mali byť vedomé koncepcie a obsahu „balíkov pre jednotlivé krajiny“, príležitostí, ale aj možných dôsledkov rozsahu ich spolupráce. Balíky pre jednotlivé krajiny sa však teraz musia **uviesť do života dohodami uzavretými s obmedzeným počtom prioritných tretích krajín pôvodu a tranzitu** s cieľom zabezpečiť skutočne integrovaný a koordinovaný prístup umožňujúci dosiahnuť viditeľné výsledky v krátkodobom horizonte. Vyžaduje si to aj jasné stanovenie pozitívnych a negatívnych stimulov. V tejto súvislosti sa **členské štáty** vyzývajú, aby dopĺňajúcimi opatreniami, ktoré patria do ich vnútroštátnych právomocí, posilnili stimuly, ktoré stanovila EÚ.

Osobitné vzťahy, ktoré členské štáty môžu mať s tretími krajinami a ktoré zohľadňujú politické, historické a kultúrne väzby podporované celými desaťročiami kontaktov, zatiaľ nie sú plne využité v prospech EÚ ako celku. V súčasnosti sa v mnohých prípadoch prejavuje pravý opak. Treba vybudovať dôveru. Členské štáty s najviac rozvinutými dvojstrannými vzťahmi s konkrétnou partnerskou krajinou by mali byť plne zapojené do diskusie EÚ s touto krajinou. Mali by byť súčasťou mechanizmu koordinácie medzi EÚ a členskými štátmi, ktorý musí byť zavedený, aby ciele dohôd boli splnené pre každého partnera. Inštitúcie EÚ a členské štáty by mali postupovať v spolupráci, aby využili spoločný vplyv EÚ na dosiahnutie spoločných cieľov.

Z hľadiska splnenia cieľov dohôd majú odborné poznatky a zdroje členských štátov zásadný význam. Účinná spolupráca závisí vo veľkej miere od siete odborníkov EÚ v teréne v tretích krajinách. Ďalšie vyslanie **európskych styčných úradníkov pre migráciu** do prioritných krajín pôvodu a tranzitu by pomohlo koordinácii cezhraničnej spolupráce s EÚ v oblasti boja proti prevádzaniu migrantov a styční dôstojníci pre prísťahovalectvo by mali uprednostňovať spoločné opatrenia členských štátov s cieľom uľahčiť presadzovanie práva. Na tento účel by členské štáty mali urýchlene nominovať kandidátov. Na kľúčových miestach by mali byť spustené **platformy spolupráce EÚ v oblasti boja proti prevádzaniu migrantov** s cieľom zintenzívniť koordináciu činnosti EÚ pri podpore spôsobilosti partnerských krajín zamerať sa na organizovaný zločin ukrytý za prevádzaním migrantov.

Splnenie cieľov dohôd: zmena spôsobu využívania všetkých nástrojov politiky

Každá dohoda bude vypracovaná vrátane vhodných balíkov, ktoré spájajú rôzne politické prvky patriace do pôsobnosti EÚ (susedská politika, rozvojová pomoc, obchod, mobilita, energetika, digitálna politika atď.) a smerujúce k rovnakému cieľu. Prehodnotené a preprogramované využívanie jednotlivých politík musia členské štáty prevziať, keď budú stanovovať svoje vnútroštátne politické nástroje a stimuly.

Na podporu krátkodobých cieľov dohôd ponúka samotná **migračná politika** celý rad možností pákového efektu. Pripravovaný návrh štruktúrovaného systému presídľovania, ktorý poskytuje spoločný prístup k bezpečnému a legálnemu vstupu do Únie pre osoby, ktoré potrebujú medzinárodnú

²⁴ Etiópia, Eritrea, Mali, Niger, Nigéria, Senegal, Somálsko, Sudán, Ghana, Pobrežie Slonoviny, Alžírsko, Maroko, Tunisko, Afganistan, Bangladéš a Pakistan.

ochranu, je priamym dôkazom záväzku EÚ pomáhať krajinám, ktoré čelia najväčšiemu tlaku²⁵. Ďalšie **legálne spôsoby** príchodu do EÚ sú takisto akceptovaným cieľom mnohých partnerov EÚ, keďže sú vzájomne prospešné pre EÚ aj pre našich partnerov: akčný plán z Valletty obsahoval záväzok EÚ a členských štátov spustiť pilotné projekty, ktoré spájajú rôzne ponuky pre legálnu migráciu. Vízová politika môže byť veľmi silným prvkom pri rokovaniach s tretími krajinami o spolupráci v oblasti migrácie. Špecifické opatrenia môžu tiež pomôcť pripraviť legálnych migrantov na potreby trhu práce EÚ, alebo podporiť prevod a reinvestovanie remitencií migrantov späť do ich domovskej krajiny. Napokon sa môže ďalej rozvíjať **spolupráca a výmena informácií** v spoločnom záujme EÚ a jej partnerov. Technický rozvoj – najmä biometria a digitálna identifikácia – môže slúžiť ako praktický nástroj, ktorý spája jednotlivé služby migračného manažmentu. Vytvorenie **jednotnej platformy pre registráciu vysídleného obyvateľstva** by mohlo uľahčiť poskytovanie pomoci v tretích krajinách, ako aj vstup a presídlenie do EÚ a inde.

Komisia dôsledne presadzuje strategický prístup v otázkach migrácie s krajinami východne a južne od svojich hraníc a ďalej ho posilnila revíziou **európskej susedskej politiky** v roku 2015, v rámci ktorej sa migrácia a mobilita stala jednou z hlavných oblastí spolupráce. Keďže približne polovica dostupných finančných prostriedkov je určená na riešenie otázok súvisiacich s migráciou, táto skutočnosť poskytuje dobrý základ pre dohody.

Zvýšenie **súdržnosti medzi migračnou a rozvojovou politikou** je dôležité, aby sa zabezpečilo, že rozvojová pomoc pomôže partnerským krajinám účinnejšie riadiť migráciu, a takisto ich podnietiť na spoluprácu v oblasti readmisie neregulárnych migrantov. Do rozvojovej politiky EÚ by sa mali začleniť pozitívne a negatívne stimuly s cieľom zvýhodniť krajiny, ktoré si plnia svoju medzinárodnú povinnosť znovu prijať svojich štátnych príslušníkov, a tie, ktoré spolupracujú pri riadení prílevu neregulárnych migrantov z tretích krajín, ako aj tie, ktoré prijímajú opatrenia s cieľom náležite prijímať osoby utekajúce pred konfliktmi a prenasledovaním. Rovnako musia byť stanovené aj dôsledky pre tých, ktorí sa zdráhajú spolupracovať v oblasti readmisie a návratu. To isté by malo platiť v **obchodnej politike**, najmä tam, kde EÚ poskytuje svojim partnerom preferenčné zaobchádzanie: spolupráca v oblasti migrácie by sa mala zväziť pri nadchádzajúcej revízii obchodných preferencií v rámci všeobecného systému preferencií VSP+.

Hoci sa usudzuje, že susedstvo, rozvoj a obchod sú potenciálne účinné a majú pozitívny vplyv na migráciu, nie sú jedinými opatreniami, ktoré sú relevantné z hľadiska podpory dohôd. Z tohto prístupu by nemali byť vyňaté žiadne oblasti politiky²⁶. Všetky politiky EÚ vrátane vzdelávania, výskumu, zmeny klímy, energetiky, životného prostredia a poľnohospodárstva by v zásade mali byť súčasťou balíka, aby mohli priniesť maximálny pákový efekt pri rokovaniach.

Splnenie cieľov dohôd: náležitá finančná podpora

V záujme dosiahnutia cieľov dohôd sa všetky finančné nástroje EÚ a jej členských štátov musia použiť a mobilizovať čo najúčinnejšie podľa schopnosti a ochoty krajiny spolupracovať v oblasti riadenia migrácie, najmä účinne predchádzať neregulárnej migrácii a prijímať späť neregulárnych migrantov. V zásade by sa rozpočtové prostriedky určené na lepšie riadenie migrácie v rámci vonkajších nástrojov EÚ mali ďalej zvyšovať, pričom treba v plnej miere využiť inovačné finančné nástroje riadenia, napríklad trustové fondy EÚ alebo nástroje kombinovaného financovania, ako aj možnosti v rámci národných, regionálnych a tematických nástrojov.

Finančná podpora na dosiahnutie krátkodobých cieľov dohôd

Všetky dostupné nástroje a zdroje sa budú prideľovať cielenejšie, koordinovanejšie, pružnejšie a rýchlejšie.

²⁵ Pozri COM(2016) 197 final zo 6. apríla 2016.

²⁶ Humanitárna pomoc vychádzajúca z potrieb v súlade s humanitárnymi zásadami však nesmie byť podmienená.

Po prvé, pri **pridelovaní existujúcich finančných nástrojov sa bude osobitná pozornosť** venovať projektom zameraným na zlepšenie riadenia migrácie a uprednostňovať sa budú projekty, ktoré umožňujú tretím krajinám, aby si splnili svoje záväzky týkajúce sa readmisie vlastných štátnych príslušníkov²⁷.

Po druhé, využije sa **plný potenciál** existujúcich inovačných finančných nástrojov na podporu okamžitých opatrení určených v dohodách. **Nástroj pre utečencov v Turecku, Regionálny trustový fond EÚ v reakcii na sýrsku krízu a Núdzový trustový fond EÚ pre Afriku** umožnili pružnejšie, lepšie koordinované a rýchlejšie vyberanie a zadávanie cieľových projektov. Takto sa financovali okamžité opatrenia určené na pomoc pre utečencov a hostiteľské komunity, ako aj na riadenie migrácie, návratu, readmisie a reintegrácie budovaním kapacít. Rovnaký model sa použije, aby sa splnili ciele dohôd. Plné zapojenie členských štátov je nevyhnutné, keďže doteraz je značne pod úrovňou potrieb a nie všetky členské štáty prijali účasť. Regionálny trustový fond EÚ v reakcii na sýrsku krízu mal cieľový objem stanovený vo výške 1 miliardy EUR. Nesplatené prísľuby členských štátov dosahujú v súčasnosti celkovú sumu 0,27 miliardy EUR. Pokiaľ ide o Núdzový trustový fond EÚ pre Afriku, Komisia vyčlenila 1,8 miliardy EUR a je pripravená zvýšiť túto sumu o ďalších 0,5 miliardy EUR z ERF (Európsky rozvojový fond) na financovanie okamžitých opatrení v rámci dohôd. Komisia vyzýva členské štáty a ostatných darcov, aby poskytli príspevky v rovnakej výške čo najrýchlejšie²⁸.

Po tretie, **plánovanie pomoci EÚ a členských štátov by malo byť ešte cielenejšie**²⁹. Nedávno dosahovala oficiálna rozvojová pomoc (ODA) EÚ a jej členských štátov v prioritných tretích krajinách v priemere 4,4 miliardy EUR ročne³⁰. Aby sa splnili ciele dohôd, Komisia bude aj naďalej zabezpečovať, aby sa pri navrhovaní a realizácii všetkých programov v rámci ťažiskových odvetví zvolených v krajine maximalizoval pozitívny vplyv na riadenie migračných tokov. Napríklad opatrenia prijaté na základe ročných vykonávacích opatrení geografických nástrojov v príslušných zdrojových krajinách budú zamerané na hlavné oblasti pôvodu migrantov. Komisia okrem toho zabezpečí, aby viacročné indikatívne programy v prioritných krajinách boli v súlade so súčasnými potrebami, predovšetkým preto, aby pomohli splniť ciele dohôd. Komisia podnikne nevyhnutné kroky, aby v prípade potreby prispôsobila indikatívne programy. Členské štáty sa vyzývajú, aby prispeli k tomuto úsiliu cieleným zameraním svojej bilaterálnej finančnej pomoci a spoločným plánovaním. Programovanie tematických položiek po roku 2017 bude zohľadňovať nový rámec partnerstva.

Po štvrté, plne sa využije **synergia s ďalšími finančnými nástrojmi**. Napríklad susediace krajiny budú môcť naďalej využívať výhody len výnimočne a v spojení s čerpaním programu Medzinárodného menového fondu v rámci makrofinančnej pomoci EÚ (MFP) vo forme úverov (alebo niekedy grantov), ktoré im pomôžu riešiť prípadnú vonkajšiu finančnú krízu. Hoci makrofinančná pomoc nie je nástrojom migrácie, môže pomôcť stabilizovať ekonomiky, riešiť dôsledky migračných tokov alebo predísť ich vzniku spôsobenému hospodárskou nestabilitou. Makrofinančná pomoc podporí aj reformy, ktoré umožnia oslabiť tlakové faktory a zvýšiť atraktivnosť investičného prostredia.

²⁷ V Africkom rohu ide o projekty v hodnote 124 miliónov EUR, zamerané na vytvorenie podmienok pre účinný návrat a reintegráciu neregulárnych migrantov a utečencov, ktorých hostia iné krajiny – napríklad 50 miliónov EUR na podporu dobrovoľných návratov Somáľčanov z daného regiónu a z Európy zlepšením prístupu k základným službám, novými hospodárskymi príležitosťami a znížením zraniteľnosti navrátilcov a spoločenstiev zapojených do návratu. Podobne sa pripravuje projekt pre Afganistan, Pakistan a Bangladéš s cieľom posilniť kapacity týchto krajín v oblasti návratu a readmisie a zabezpečiť reintegračné balíky navrátilcom z EÚ.

²⁸ Príspevky členských štátov doteraz dosiahli sumu približne 80 miliónov EUR.

²⁹ S výnimkou humanitárnej pomoci, ktorá vychádza výlučne z potrieb.

³⁰ Zdroj: *OECD DAC net disbursements for Official Development Assistance* (Čisté vyplatené sumy DAC OECD na oficiálnu rozvojovú pomoc). Údaje za rok 2015 budú k dispozícii až koncom roku 2016.

V tejto súvislosti sú na splnenie cieľov dohôd k dispozícii nasledujúce hlavné finančné zdroje z EÚ a jej členských štátov:

- Peniaze na financovanie okamžitých opatrení v rámci dohôd: 1 miliarda EUR, ktorou sa doplní Núdzový trustový fond EÚ pre Afriku a ktorá sa skladá z 0,5 miliardy EUR z rezervy EDF a 0,5 miliardy EUR od členských štátov.
- Peniaze z existujúcich inovačných finančných nástrojov: 3,6 miliardy EUR z Núdzového trustového fondu EÚ pre Afriku³¹ a 1 miliarda EUR z Regionálneho trustového fondu EÚ zriadeného v reakcii na sýrsku krízu³².
- Takmer 2,4 miliardy EUR v podobe prisľúbených príspevkov od EÚ a jej členských štátov na londýnskej konferencii ako dodatočné prostriedky pre Libanon, Jordánsko (a Sýriu).
- Makrofinančná pomoc s cieľom predísť hospodárskej nestabilite vo výške do 1 miliardy EUR vo forme úverov pre Tunisko (0,3 miliardy EUR sa už realizuje a Komisia vo februári 2016 navrhla ďalších 0,5 miliardy EUR) a Jordánsko (zvažuje sa 0,2 miliardy EUR).
- Celková pomoc EÚ a jej členských štátov prioritným tretím krajinám, ktorá nedávno dosahovala v priemere 4,4 miliardy EUR ročne.

To by znamenalo, že ak všetky členské štáty splnia svoju úlohu, bude v období rokov 2016 – 2020 k dispozícii na splnenie cieľov dohôd takmer **8 miliárd EUR**, ktoré budú doplnené ročnou oficiálnou rozvojovou pomocou od EÚ a členských štátov.

Dlhodobé ciele – riešenie základných príčin

V dlhodobom horizonte sa bude EÚ naďalej zameriavať na riešenie základných príčin neregulárnej migrácie a núteného vysídľovania. Vyžiada si to zásadné prehodnotenie rozsahu a charakteru tradičných modelov rozvojovej spolupráce. Oveľa významnejšiu rolu musia dostať súkromní investori hľadajúci investičné príležitosti na rozvíjajúcich sa trhoch. Namiesto toho, aby nechávali neregulárnych migrantov riskovať svoje životy pri pokuse dosiahnuť európske trhy práce, by sa európske súkromné a verejné zdroje mali mobilizovať na investície v tretích krajinách pôvodu. Prispeje to k trvalo udržateľnému rozvoju miestnych hospodárstiev a k transformácii, na ktoré sa vyzýva v programe 2030.

Dôležitú úlohu by mali zohrávať všetky inovačné finančné mechanizmy, ktoré možno použiť a ďalej rozvíjať s cieľom stimulovať úverové a grantové financovanie, podporovať verejno-súkromné partnerstvá a presadzovať súkromné investície. Ak sa bude uplatňovať premyslene, zvýšené využívanie obmedzených dostupných rozpočtových zdrojov bude generovať rast a pracovné príležitosti v krajinách pôvodu, ako aj v tranzitných krajinách a regiónoch. Odstránením prekážok pre investície do MSP a udržateľnej infraštruktúry by sa mali vyriešiť niektoré základné príčiny migrácie priamo, keďže takéto investície majú významný vplyv z hľadiska zamestnanosti a znižovania nerovnosti.

Komisia preto vidí potrebu **ambiciózneho vonkajšieho investičného plánu**, ktorý by riešil základné príčiny migrácie a súčasne by prispieval k dosahovaniu ostatných rozvojových cieľov. Vychádzajúc zo skúseností a expertízy Európskej investičnej banky (EIB) by takýto plán, podobne ako úspešný „Investičný plán pre Európu“, spočíval na troch pilieroch. Prvý pilier by umožnil využitie obmedzených verejných zdrojov inovačným spôsobom na mobilizáciu súkromných investícií tým, že by sa ponúkli dodatočné záruky a zvýhodnené finančné prostriedky. Druhý pilier by sa zamerlal na technickú pomoc, ktorá by umožnila miestnym orgánom a spoločnostiam vypracovať väčší počet financovateľných projektov a informovať o nich medzinárodnú komunitu investorov. Tretí pilier by sa zameriaval na všeobecné podnikateľské prostredie podporou dobrej správy vecí verejných, bojom proti korupcii, ako aj odstraňovaním prekážok pre investície a deformácií trhu. Komisia by pritom

³¹ Z toho vyše 0,75 miliardy EUR je už vyčlenených na podporu dohodnutých projektov.

³² Z toho bolo doteraz zaviazaných 428 mil. EUR.

nadviazala na súčasné úsilie a využila získané poznatky. EÚ, členské štáty, tretie krajiny, medzinárodné finančné inštitúcie, európske bilaterálne rozvojové inštitúcie, ako aj súkromný sektor, všetky by mali prispieť. Európsky parlament, ako aj všetky príslušné zúčastnené strany budú náležite zapojené do vypracovania plánu.

Na jeseň 2016 Komisia predloží návrh vychádzajúci zo skúseností z existujúcich investičných programov na úrovni EÚ (ako sú napríklad investičné nástroje spravované Európskou investičnou bankou pre africké, karibské a tichomorské krajiny, kombinované investičné nástroje spravované Európskou komisiou a vonkajšie úverové programy Európskej investičnej banky). Zabezpečenie komplementárnosti a spolupráce s Európskou investičnou bankou a európskymi bilaterálnymi a inými medzinárodnými finančnými inštitúciami a darcami v cieľovom regióne bude kľúčovým prvkom tohto prístupu, ktorého cieľom je maximalizovať výsledky a vplyv.

Týmto návrhom sa stanovujú podrobnosti nového Fondu pre vonkajšie investície, ktorý by spájal existujúce nástroje kombinovaného financovania (napríklad investičný nástroj pre Afriku a investičný nástroj európskej susedskej politiky NIF) s cieľom vytvoriť regionálne investičné platformy, ktoré by mohli ďalej mobilizovať dodatočné finančné prostriedky od členských štátov a iných darcov³³. Zlepšilo by to účinnosť a vplyv, maximalizovalo synergie a priťahlo súkromných a inštitucionálnych investorov. Umožnilo by aj rozšírenie inovačného financovania do nestabilných krajín a krajín po skončení konfliktu, ktoré sú často dôležité pre migračné toky, ale ktorých potenciál pre priame súkromné alebo verejné investície je v súčasnosti obmedzený.

Fond pre vonkajšie investície zmobilizuje zdroje na investície do hospodárskej a sociálnej infraštruktúry a súkromného sektora vrátane mikro-, malých a stredných podnikov. Nový fond začne svoju činnosť v Afrike, ako aj v susedstve EÚ (juh a východ), a bude zameraný na podporu priorít nového partnerstva s cieľom neskôr ich rozšíriť na ďalšie regióny.

Fond by ponúkal zvýšenie kreditnej kvality, rozdelenie rizika, investičné granty a technickú pomoc na základe záruky a financovania z ERF a rozpočtu EÚ a od iných prispievateľov v súlade s ich príslušnými finančnými právnymi predpismi.

Na tento účel Komisia poskytne do roku 2020 sumu v celkovej výške **3,1 miliardy EUR**: Táto suma bude pozostávať z **2 miliárd EUR** z ERF, z čoho **1,6 miliardy EUR** bude z investičného nástroja pre Afriku a ďalších **0,4 miliardy EUR** z obálok ERF. Okrem toho sa bude mobilizovať **0,94 miliardy EUR** z nástroja NIF a **0,16 miliardy EUR** z nástroja rozvojovej spolupráce. Očakáva sa, že táto celková suma vo výške **3,1 miliardy EUR** vyvolá dodatočné verejné a súkromné investície a mobilizuje tak celkové investície až vo výške **31 miliárd EUR**. S cieľom ďalej zvýšiť kapacitu a efektívnosť nového fondu Komisia vyzýva členské štáty a ostatných partnerov, aby uvoľnili zdroje v rovnakej výške, ako je celkový príspevok EÚ, čím by sa potenciálne zvýšil celkový objem dodatočných investícií na takmer **62 miliárd EUR**.

Európska investičná banka bude naďalej zohrávať kľúčovú úlohu v Afrike, krajinách susedstva a ďalších vonkajších regiónoch. Európska investičná banka konkrétne spravuje investičný nástroj AKT a financuje infraštruktúru a rozvoj súkromného sektora v Afrike. Začiatkom tohto roka Európska rada vyzvala Európsku investičnú banku, aby v júni predložila iniciatívu s cieľom rýchlo mobilizovať dodatočné financovanie na podporu udržateľného rastu, dôležitej infraštruktúry a sociálnej súdržnosti v južnom susedstve a krajinách západného Balkánu. Na tento účel Európska investičná banka pracuje na návrhu balíka, ktorý by mohol mobilizovať významné dodatočné financovanie v cieľových krajinách v nasledujúcich piatich rokoch.

³³ Financovanie z nového fondu by zohľadňovalo regionálne pridelené prostriedky a pravidlá oprávnenosti platné v rámci financujúcich fondov a nástrojov.

Splnenie cieľov dohôd: Účinná viacstrannosť

Splnenie cieľov dohôd možno ešte viac uľahčiť prostredníctvom silných a účinných **viacstranných partnerstiev**. Migrácia je celosvetovým javom, ktorý si vyžaduje koordinovanú medzinárodnú reakciu. Počas uplynulého roka sa zintenzívnila spolupráca s medzinárodnými organizáciami, napríklad s **Organizáciou Spojených národov**, najmä s Úradom vysokého komisára OSN pre utečencov a Medzinárodnou organizáciou pre migráciu, ako aj s partnerskými krajinami v rámci skupín **G7 a G20**. Iniciatívy OSN týkajúce sa otázok, ako je globálne rozdelenie zodpovednosti za sýrskych utečencov³⁴ a historicky prvý svetový humanitárny samit v máji 2016, poukázali na spoločnú zodpovednosť medzinárodného spoločenstva. Zasadnutie Valného zhromaždenia OSN k otázke masívnych presunov utečencov a migrantov, ktoré sa bude konať v septembri 2016, predstavuje jedinečnú príležitosť na zabezpečenie konkrétnych záväzkov od všetkých účastníkov. EÚ vyjadruje plnú podporu úsiliu OSN, pokiaľ ide o posilnenie dlhodobej schopnosti a účinnosti medzinárodného systému na riešenie pohybu utečencov a migrantov v duchu rozdelenia záťaže a solidarity.

Hoci sa EÚ musí podieľať na pomoci vysídleným osobám, ktoré jednoznačne potrebujú medzinárodnú ochranu, **presídlenie utečencov**, najmä osôb vysídlených v dôsledku konfliktu v Sýrii, je spoločnou zodpovednosťou medzinárodného spoločenstva. Medzinárodní partneri EÚ musia prevziať svoj podiel zodpovednosti. EÚ by mala využívať politické páky, ktoré má k dispozícii, aby získala silnejšiu podporu svojich partnerov pri vytváraní spravodlivejšieho systému presídľovania. EÚ by mala podporiť vytvorenie globálneho systému presídľovania podporovaného OSN s cieľom umožniť rýchle a efektívne presídlenie migrantov a utečencov do bezpečných krajín. Všetky krajiny by sa mali vyzvať, aby v súlade so zásadami spoločnej zodpovednosti a solidarity prijali účasť v takomto systéme.

Ako najväčší svetový poskytovateľ rozvojovej pomoci a humanitárnej pomoci by sa EÚ mala spoločne s členskými štátmi plne zapojiť do diskusie o globálnom inštitucionálnom a právnom rámci pre riadenie migrácie.

Kľúčové opatrenia na splnenie cieľov dohôd: nové komplexné partnerstvo s prioritnými tretími krajinami

Okamžité a krátkodobé operačné kroky:

- Schváliť nový rámec partnerstva – novú komplexnú koncepciu partnerstva na mobilizáciu a sústredenie činnosti a zdrojov EÚ na lepšie riadenie migrácie s tretími krajinami.
- Vychádzajúc zo súčasných 16 balíkov pre jednotlivé krajiny dohodnúť sa na obmedzenom počte prioritných tretích krajín pôvodu a tranzitu s cieľom vypracovať dohody.
- Na základe skúseností z dialógov na vysokej úrovni vytvoriť mechanizmus koordinácie medzi EÚ a členskými štátmi na splnenie cieľov dohôd a v prípade potreby využiť osobitné vzťahy, ktoré môžu mať členské štáty s tretími krajinami. Kľúčovou súčasťou tohto procesu by malo byť stanovenie negatívnych a pozitívnych stimulov.
- Členské štáty by mali vymenovať európskych styčných úradníkov pre migráciu s cieľom dobudovať túto sieť do jesene 2016.
- Presadzovať ciele partnerstva do všetkých politík, nástrojov a rozpočtového plánovania EÚ inovačným, cieleným a koordinovaným spôsobom, aby sa zabezpečili nevyhnutné synergie.
- Zabezpečiť, aby všetky dlhodobé alebo krátkodobé opatrenia v rámci vonkajšej politiky EÚ, ktoré sú zamerané na riešenie základných príčin neregulárnej migrácie a núteného vysídľovania, podporovali aj rámec partnerstva.
- Všetky dostupné nástroje a zdroje EÚ a členských štátov sa budú pridelať cielenejšie, koordinovanejšie, pružnejšie a rýchlejšie.

³⁴ V marci 2016 sa v Ženeve uskutočnilo zasadnutie UNHCR na vysokej úrovni venované globálnemu rozdeleniu zodpovednosti stanovením spôsobov na prijímanie sýrskych utečencov.

- Prideliť takmer 8 miliárd EUR v rokoch 2016 – 2020 na splnenie cieľov dohôd.
- Predložiť návrh na Fond pre vonkajšie investície s cieľom mobilizovať až 62 miliárd EUR investičných prostriedkov na podporu dlhodobého cieľa, ktorým je riešenie základných príčin migrácie.

3. ZAČAŤ VYKONÁVANIE DOHÔD S PRIORITNÝMI KRAJINAMI

Krátkodobé priority

V krátkodobom horizonte, s cieľom lepšie riadiť migráciu s tretími krajinami a zaviesť poriadok do migračných tokov, by EÚ mala začať rokovania s menším počtom prioritných tretích krajín pôvodu a tranzitu s cieľom vypracovať dohody.

Európska únia v súčasnosti dokončuje rokovania s **Jordánskom** a **Libanonom** o nových prioritách partnerstva vyplývajúcich z preskúmania európskej susedskej politiky z roku 2015 s cieľom dosiahnuť dohodu do leta 2016. Dohody s oboma krajinami budú obsahovať vzájomné záväzky, pokiaľ ide o pomoc sýrskym utečencom a hostiteľským komunitám nachádzajúcim sa v ťažkej situácii, a o pomoc týmto hostiteľským krajinám pri riešení krízy. V dohodách sa stanovujú komplexné balíky, ktoré budú spájať rozličné prvky politiky zamerané na dosiahnutie rovnakého cieľa, či už tieto prvky patria do právomoci EÚ (obchod, mobilita, energetika, bezpečnosť atď.) alebo do právomoci jednotlivých štátov. V prípade Libanonu pozostávajú z modernizácie základných služieb (nakladanie s odpadom, voda, vzdelávanie a zdravotníctvo) a zo zlepšenia ekonomických príležitostí v Libanone tak pre sýrskych utečencov, ako aj pre najzraniteľnejšie libanonské komunity. Výmenou za to by libanonská vláda mala vyvinúť úsilie o sociálne a ekonomické začlenenie sýrskych utečencov s cieľom zlepšiť ich životné podmienky a status osôb s oprávneným pobytom. V prípade Jordánska dohoda zjednoduší pravidlá pôvodu pre kategórie tovarov na vývoz vyrobené v určených hospodárskych zónach pracovnou silou s dohodnutým podielom Sýrčanov, ako to navrhuje Jordánsko. Komisia doteraz vyčlenila 639 miliónov EUR na reakciu na krízu v Libanone vrátane riešenia základných potrieb, zdravotnej starostlivosti a poskytnutia prístrešia, a 637 miliónov EUR na pomoc Jordánsku. Okrem zjednodušenia obchodu cieľovým zmiernením pravidiel pôvodu obsahuje balík pre Jordánsko aj 180 miliónov EUR makrofinančnej pomoci v roku 2015; zvažuje sa aj nová pôžička makrofinančnej pomoci vo výške približne 200 miliónov EUR.

Od roku 2011 dosiahlo **Tunisko** pozoruhodný pokrok, pokiaľ ide o dokončenie mierového a demokratického prechodu po revolúcii, a je pozitívnym príkladom Arabskej jari. Tento proces je však stále krehký. S už aj tak vysokou mierou nezamestnanosti mladých ľudí a hrozbou terorizmu bude mať stabilita a prosperita krajiny kľúčový význam pre riadenie migračných tokov v regióne, hoci toky do Únie boli v nedávnej minulosti veľmi nízke. Okrem záväzku Tuniska v oblasti kontroly jeho hraníc a migračných tokov z jeho územia sa musí krehkej transformácii Tuniska vypomôcť zvýšenou finančnou a politickou podporou. EÚ by mala pokračovať v procese postupnej integrácie tuniského hospodárstva do vnútorného trhu EÚ tým, že bude napredovať v rokovaní vychádzajúcich z existujúcej dohody o pridružení a dohodne sa o prehĺbenej a komplexnej zóne voľného obchodu. Tieto rokovania bude sprevádzať technická a finančná pomoc EÚ³⁵ vrátane dodatočných nástrojov pre mobilitu Tunisianov v EÚ. Vychádzajúc zo širšej angažovanosti na základe existujúcich partnerstiev v oblasti mobility by sa mala rozvíjať účinnejšia spolupráca v oblasti návratu a readmisie, konkrétne dojednaním readmisnej dohody. Čoskoro sa prijme strategické oznámenie o Tunisku a pozdvižnutie vzťahov s Tuniskom na vyššiu úroveň musí zahŕňať aj komplexnú a účinnú vnútroštátnu migračnú politiku. Celková podpora Tunisku z ENI v roku 2016 prekročí 200 miliónov EUR, z čoho väčšina

³⁵ Komisia vo februári 2016 navrhla novú operáciu makroekonomickú finančnú pomoc vo výške 500 miliónov EUR a Rada ju prijala 1. júna 2016.

pôjde na opatrenia súvisiace s migráciou vrátane sociálno-ekonomického rozvoja, zamestnanosti mládeže a reformy sektora bezpečnosti, ako aj na migráciu.

Západná Afrika je kľúčovou oblasťou pôvodu pri neregulárnej migrácii do Európy. Osobitný dôraz sa kládol na regionálny rozmer migrácie na základe existujúcich štruktúr, ako je Hospodárske spoločenstvo západoafrických štátov (ECOWAS) a G5 Sahel. Na podporu schválených projektov a činností, ktoré umožňujú riešiť základné príčiny neregulárnej migrácie v dlhodobom a zlepšiť riadenie migrácie v krátkodobom horizonte, sa mobilizuje osobitné financovanie poskytované z Núdzového trustového fondu EÚ pre Afriku.

S cieľom zlepšiť spoločný vplyv na spoluprácu v tomto regióne by mala Únia spolupracovať s Nigériou, Nigerom, Mali a Senegalom a dojednať individuálne prispôbené dohody vychádzajúce z dialógov na vysokej úrovni a určených stimulov. Bude sa pritom vychádzať z doteraz existujúcich partnerstiev s dotknutými krajinami. Spoločný program v oblasti migrácie a mobility (CAMP), ktorý bol podpísaný s **Nigériou** v marci 2015, poskytuje pevný základ na prehĺbenie dialógu a spolupráce v otázkach migrácie a čoskoro sa začnú aj rokovania o readmisnej dohode. V **Senegale** prebieha dialóg o otázkach migrácie, ktorý by sa mal posilniť, najmä s cieľom ponúknuť hospodárske príležitosti a znižovať neregulárne migračné toky. **Mali** je kľúčovou krajinou pôvodu neregulárnej migrácie do Európy a partnerom v rámci širšej angažovanosti EÚ v regióne Sahel. V apríli sa uskutočnil dialóg na vysokej úrovni. **Niger** je hlavnou križovatkou pre migrantov zo západnej a strednej Afriky, pričom sa odhaduje, že od mája 2016 prechádza cez Niger cestou na sever viac ako 16 000 ľudí týždenne. V rámci podpory EÚ pre Niger by mala pokračovať práca na existujúcom viacúčelovom centre v spolupráci s medzinárodnými organizáciami, ako je napríklad UNHCR. Osobitný dôraz treba klásť aj na boj proti prevádzaniu migrantov a obchodovaniu s ľuďmi a podporovať alternatívy prinášajúce rast a zamestnanosť.

V **Africkom rohu** sa začne toto leto v rámci chartúmskeho procesu realizovať projekt s názvom „Lepšie riadenie migrácie“ v sume 46 miliónov EUR³⁶ ako vzor, ako zameriavať osobitné opatrenia týkajúce sa otázok migrácie. Podobne, ako súčasť rabatského procesu, EÚ pripravuje „Regionálny nástroj na riadenie migrácie“ na podporu vykonávania iniciatív v oblasti riadenia migrácie v krajinách pôvodu, tranzitu a určenia v regióne Sahel a v oblasti Čadského jazera.

Etiópia je strategickým partnerom, plní spoločný program v oblasti migrácie a mobility zavedený od novembra 2015 a migrácia je kľúčovým prvkom strategického partnerstva. Hostí vyše 750 000 vysídlených osôb vrátane osôb zo Somálska, Eritrey a Južného Sudánu. Etiópia je kľúčovou krajinou pôvodu a tranzitnou krajinou neregulárnej migrácie smerujúcej do Európy. Posilnenie tejto spolupráce dosiahnutím dohody s Etiópiou by sa malo zabezpečiť prioritne vrátane konkrétnych nadväzujúcich opatrení na etiópsky záväzok spolupracovať v oblasti návratov.

Situácia v **Líbyi** si vyžaduje osobitnú pozornosť a strategickú angažovanosť. V Líbyi bolo zistených viac ako 230 000 migrantov³⁷. Z nich sa 4 000 až 5 000 nachádza v zariadeniach určených na zaistenie, mnohí z nich nemajú prístup k zdravotnej starostlivosti a potravinám a nestabilita štátu vyvoláva zjavné pochybnosti o ich základnej ochrane a dodržiavaní ich práv³⁸. Okrem toho je vyše 400 000 vnútorne vysídlených osôb v núdzi. Aj keď v oblasti migrácie bola v Líbyi vykonaná určitá práca, najmä v spolupráci s UNHCR a Medzinárodnou organizáciou pre migráciu, viac možno urobiť až po stabilizovaní politickej situácie a zlepšení bezpečnosti. Bude si to vyžadovať nepretržité politické investície, odhodlanie a finančnú podporu na vytvorenie stabilnej a zjednotenej líbyjskej vlády. Hlavným cieľom preto bude podpora vlády národnej jednoty, aby mohla zaistiť základné sociálne služby a bezpečnosť pre svojich vlastných občanov. Podporí sa tým legitímnosť novej vlády a stabilita krajiny.

³⁶ Z toho 40 miliónov EUR z Núdzového trustového fondu EÚ pre Afriku a 6 miliónov EUR ako príspevok spolufinancovania od Nemecka.

³⁷ *IOM's Displacement Tracking Matrix* (Systém IOM pre kontrolu vysídľovania).

³⁸ Zo 765 zadržovaných západoafrických štátnych príslušníkov 572 prejavilo záujem vrátiť sa do svojej krajiny pôvodu.

EÚ zaviedla balík na podporu vlády národnej jednoty a obyvateľstva, pričom niektoré opatrenia z nich sa už realizujú. Program podpory zahŕňa tieto prvky:

- Súčasná finančná podpora: Celkový balík projektov v hodnote približne 100 miliónov EUR už bol zaviazaný a časť z tejto sumy sa už čerpá. Od roku 2014 poskytla EÚ 12,5 milióna EUR výhradne na projekty humanitárnej pomoci a 40 miliónov EUR na projekty zamerané na riešenie potrieb obyvateľov postihnutých konfliktom.
- Ochrana: Posilnenie ochrany, odolnosť a stabilizácia vysídleného obyvateľstva spolu s ich hostiteľskými komunitami vnútri i mimo zariadení určených na zaistenie má prvoradý význam.
- Podpora pre reformu bezpečnostného sektora so zameraním na políciu a trestné súdnictvo, ako aj na riadenie hraníc: Na žiadosť líbyjskej vlády by sa mohla prípadne zriadiť civilná misia spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky na základe existujúcej hraničnej podpornej misie EÚ, ako aj iné programy budovania kapacít financované EÚ s cieľom prispieť k budovaniu kapacít a poskytnúť podporu, a to aj v oblasti riadenia hraníc a migrácie. Mohlo by to dopĺňať činnosti odbornej prípravy líbyjskej pobrežnej stráže a námorníctva.
- Správa vecí verejných: EÚ je pripravená podporiť vládu pri vypracúvaní právnych a inštitucionálnych rámcov v súlade s ľudskými právami a medzinárodnými dohovormi. Patrí sem budovanie kapacít príslušných správnych orgánov a inštitúcií vrátane orgánov presadzovania práva.
- Technická pomoc: Okrem možností technickej podpory z prostriedkov určených na spoluprácu možno predpokladať prípadnú podporu agentúry Frontex využitím existujúceho mandátu na iniciovanie dohody o pracovných podmienkach s Líbyou.

Juh Líbye: EÚ zlepšila svoj dialóg a spoluprácu v oblasti migrácie, bezpečnosti a rozvoja v súvislosti so zvýšenou regionálnou zodpovednosťou skupiny G5 Sahel. V tomto rámci je teraz otvorená skúšobná misia EUCAP Sahel v Agadezi a svoju prácu začal spoločný vyšetrovací tím s Nigerom. Okrem súčasných činností by sa mohlo predpokladať, že tri misie spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky v tomto regióne otvoria na pozvanie príslušných vlád svoje programy odbornej prípravy pre ostatné sily G5 Sahel. Mohlo by to prispieť k posilneniu interakcie a uľahčeniu cezhraničnej spoločnej hliadkovej operácie. Mohla by sa zväziť aj podpora vytvorenia operatívnej cezhraničnej spolupráce. Úzka koordinácia činností v oblasti spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky v Mali a Nigeri s rozvojovými projektmi vrátane projektov podporovaných z Núdzového trustového fondu EÚ pre Afriku bude naďalej mimoriadne dôležitá.

Hoci sa v tomto oznámení určujú prioritné krajiny, daný prístup by mal byť napokon rozšírený na všetky príslušné krajiny. Dlhodobé ciele dohôd zamerané na riešenie základných príčin neregulárnej migrácie a núteného vysídľovania budú podporené strategickými politickými nástrojmi, najmä globálnou stratégiou EÚ a stratégiou EÚ pre Afriku.

Dlhodobé ciele

V dlhodobom horizonte zostáva prioritným regiónom **Afrika** a táto skutočnosť sa náležite zohľadní pri realizácii programu trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030 a vo vzťahoch medzi EÚ a AKT po dohode z Cotonou, ako aj v budúcej integrovanej stratégii pre Afriku. Súčasťou toho by mali byť nové myšlienky týkajúce sa bezpečnosti, investičných príležitostí, udržateľných rozvojových cieľov po revidovanom konsenze a orientácia na podporu zamestnanosti mladých ľudí, ako aj na zvýšenie už teraz významného objemu európskej oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA) Afrike (20 mld. EUR/rok) na cieľových 0,7 % ODA/HND. Všetko toto bude mať svoj význam aj pre samit EÚ – Afrika v roku 2017.

Pokiaľ ide o **Áziu, Afganistan** je hlavným zdrojom neregulárnych migrantov a utečencov prichádzajúcich do Európy. EÚ by mala zintenzívniť svoju angažovanosť s cieľom zabezpečiť

spoluprácu Afganistanu pri readmisii a súčasne zachovať svoje dlhodobé úsilie na podporu stabilizácie krajiny. Ďalšími prioritnými krajinami pôvodu v Ázii sú Pakistan a Bangladéš. **Irán** je zdrojovou krajinou pre svojich vlastných štátnych príslušníkov a kľúčovou tranzitnou krajinou pre migrantov, predovšetkým z Afganistanu, ale aj z Iraku, Pakistanu a Bangladéša, a v súčasnosti poskytuje útočisko približne 2 – 3 miliónom Afgancov. EÚ a Irán by preto mali začať komplexný dialóg o migrácii. EÚ by mala takisto naďalej podporovať úsilie Iránu o sociálnu integráciu afganských utečencov v Iráne. Humanitárne operácie EÚ (9 miliónov EUR v roku 2016) budú aj naďalej dopĺňať úsilie iránskej vlády o zabezpečenie prístupu utečencov k základným službám.

V rámci **susedstva** má EÚ dlhotrvajúce partnerstvo s **Marokom** v otázkach migrácie a bude pokračovať v tejto plodnej spolupráci hneď, ako na to budú priaznivé podmienky. **Alžírsko** v súčasnosti nie je krajinou, kde by boli otázky migrácie hlavným záujmom, ale EÚ je pripravená prehĺbiť vo vhodnom čase dialóg a spoluprácu v tejto oblasti. Na druhej strane sa Únia bude výraznejšie angažovať v **Egypte** vrátane zvýšenia finančnej pomoci na budovanie kapacít, na ochranu zraniteľných skupín a na sociálno-ekonomickú podporu skupín, ktoré majú tendenciu migrovať. Táto spolupráca by sa mala ešte zintenzívniť vzhľadom na zvýšené migračné toky odchádzajúce z Egypta po centrálnej stredomorskej trase a mali by sa posilniť spoločné opatrenia v oblasti boja proti prevádzkačstvu ako súčasť širšej angažovanosti v rámci chartúmskeho procesu.

Kľúčové opatrenia:

- Uzavrieť dohody s Jordánskom a Libanom a spoločne s Tuniskom preskúmať, ako čo najlepšie pozdvihnúť spoluprácu EÚ a Tuniska na vyššiu úroveň.
- Začať rokovania a dojednať dohody s Nigerom, Nigériou, Senegalom, Mali a Etiópiou.
- Byť pripravení podporiť líbyjskú vládu národnej jednoty v jej úsilí riešiť toky neregulárnej migrácie, a to aj vyvíjaním úsilia na podporu regionálnej spolupráce s južnými susedmi Líbye a regiónom Sahel.

4. ZÁVER

S cieľom podstatne zvýšiť vplyv našich opatrení na vonkajší rozmer európskej migračnej agendy Komisia a vysoká predstaviteľka navrhujú novú, výsledkovo orientovanú koncepciu spolupráce, ktorou je rámec partnerstva. Cieľom je dosiahnuť súdržnú angažovanosť EÚ, v rámci ktorej Únia a jej členské štáty konajú koordinovane. EÚ a jej členské štáty by mali spojiť svoje príslušné nástroje a prostriedky a dojednať dohody s tretími krajinami s cieľom lepšie riadiť migráciu. To znamená vytvoriť pre každú partnerskú krajinu kombináciu pozitívnych a negatívnych stimulov, ktorých využívanie by sa malo riadiť jasne prijatou zásadou, že celkový vzťah medzi EÚ a danou krajinou bude závisieť najmä od schopnosti a ochoty krajiny spolupracovať v oblasti riadenia migrácie. Bude potrebné použiť úplnú škálu politík, finančných nástrojov a nástrojov EÚ pre vonkajšie vzťahy. V tejto súvislosti je tiež dôležité zvýšiť úsilie o vykonávanie akčného plánu z Valletty, ako bol dohodnutý na samite vo Vallette, vrátane jeho finančných aspektov. S cieľom zabezpečiť, aby EÚ a jej členské štáty spolupracovali, musí byť zavedený mechanizmus koordinácie medzi inštitúciami EÚ a členskými štátmi. To znamená, že sa v prospech EÚ a príslušných členských štátov naplno využijú osobitné vzťahy, ktoré členské štáty môžu mať s tretími krajinami.

V krátkodobom horizonte sa navrhuje dokončiť zmluvy s Jordánskom a Libanom, spoločne s Tuniskom preskúmať, ako pozdvihnúť spoluprácu EÚ a Tuniska na vyššiu úroveň a dojednať dohody s Nigerom, Nigériou, Senegalom, Mali a Etiópiou, ako aj byť pripravení podporiť líbyjskú vládu národnej jednoty v jej úsilí riešiť toky neregulárnej migrácie, a to aj vyvíjaním úsilia na podporu regionálnej spolupráce s južnými susedmi Líbye a regiónom Sahel. V záujme toho, aby sa podporilo splnenie cieľov dohôd, sa navrhuje mobilizovať v období rokov 2016 – 2020 takmer 8 miliárd EUR popri každoročnej rozvojovej pomoci členských štátov a oficiálnej rozvojovej pomoci EÚ.

V dlhodobom horizonte by mala EÚ zvýšiť svoje úsilie o riešenie základných príčin neregulárnej migrácie a núteného vysídľovania a o dobudovanie kapacít hostiteľských komún. Komisia sa

domnieva, že na riešenie týchto problémov možno zmobilizovať ďalších 62 miliárd EUR za predpokladu, že všetky členské štáty a partneri vrátane medzinárodných finančných inštitúcií preukážu rovnakú mieru angažovanosti ako Komisia a že Európsky parlament dôrazne podporí toto úsilie. Cieľom rámca partnerstva je umožniť EÚ zvládnuť najväčšie migračné toky, aké svet zažil od druhej svetovej vojny. Pritom sa bude zaoberať všetkými aspektmi tejto migračnej krízy, od jej základných príčin až po každodenné tragédie, ku ktorým dochádza v Stredozemnom mori. Tieto ciele možno dosiahnuť len úzkou a trvalou spoluprácou medzi EÚ a jej členskými štátmi a v partnerstve s krajinami pôvodu a tranzitu migrantov.

V tejto súvislosti sa Európska rada vyzýva, aby schválila:

- Zriadenie nového rámca partnerstva na mobilizáciu a sústredenie činnosti a zdrojov EÚ na lepšie riadenie migrácie spoločne s tretími krajinami. Na dosiahnutie tohto cieľa by sa mala použiť úplná škála politík a nástrojov EÚ a členských štátov. Konkrétne sa do rozvojovej a obchodnej politiky EÚ začlení kombinácia pozitívnych a negatívnych stimulov s cieľom zvýhodniť krajiny, ktoré sú ochotné spolupracovať s EÚ v oblasti riadenia migrácie, a stanoviť dôsledky pre tých, ktorí sa zdráhajú spolupracovať.
- Zásadný význam z hľadiska tohto procesu bude mať aj zvýšené úsilie o realizáciu akčného plánu z Valletty vrátane jeho finančných aspektov.
- Úzka a trvalá spolupráca medzi inštitúciami EÚ a členskými štátmi pri plnení cieľov dohôd.
- Urýchlené pridelovanie prostriedkov z rozpočtu EÚ a rozpočtov členských štátov, najmä s cieľom zvýšiť Núdzový trustový fond EÚ pre Afriku na podporu splnenia cieľov dohôd.
- Urýchlené zriadenie Fondu pre vonkajšie investície s cieľom mobilizovať až 62 miliárd EUR. Na dosiahnutie tohto cieľa sa členské štáty, Európska investičná banka a ďalšie medzinárodné finančné inštitúcie vyzývajú, aby prispeli do fondu.
- V prvej fáze procesu začať realizovať individuálne prispôbené dohody s Nigerom, Nigériou, Senegalom, Mali a Etiópiou a zvýšenú spoluprácu s Tuniskom a Líbyou.

Prílohy

- Príloha 1: Nelegálne prekročenie hraníc EÚ, rozhodnutia o návrate a úspešné návraty, 2014 – 2015
Príloha 2: Dialógy na vysokej úrovni
Príloha 3: Príklady hlavných prebiehajúcich činností financovaných EÚ
Príloha 4: Finančné záväzky a príspevky členských štátov do trustových fondov a fondu pre utečencov v Turecku